

به‌شيوه‌یه‌کی گشتی ئه‌و سوریه‌یه (ئولته‌وبه) بریتیه له سه‌پاندنی ئایینی ئیسلام به‌زه‌بری شمشیرو، هه‌روه‌ها راگه‌یاندنی بریاری شه‌رو کوشتن و جینۆسایدکردنی ئه‌و که‌سانه‌ی که له ئیسلام هه‌لگه‌راونه‌ته‌وه‌و، له‌و سوریه‌یه‌دا قورئان ناوی ئه‌و که‌سانه به موشرکین ده‌بات. باشه ئه‌گه‌ر قورئانه‌که‌ت خۆی وابلێت و تۆش ئه‌وه‌نده که‌له ره‌ق بیت و دروشمی (پیاو ئه‌و پیاوه‌یه که له‌قسه‌ی خۆی په‌شیمان نه‌بیتته‌وه) به‌رز که‌یتته‌وه، چی به‌خۆت ده‌لێت؟ قورئان وا به‌ناشکه‌را ددان به‌وه‌دا ده‌نیت که کۆمه‌لێکی زۆر له‌خه‌لک له‌ئیسلام په‌شیمان بوونه‌ته‌وه‌و به په‌یمان شکین و موشرکین و ئه‌عراب نازه‌دیان ده‌کات، هه‌ر ئه‌و په‌شیمان بوونه‌وه‌یان بۆته هۆی ئه‌وه‌ی قورئان و محمه‌د بانگه‌وازی ئه‌نفا‌لکردنی ئه‌و که‌سانه به‌گوێچه‌کی موسلماناندا بچرپین. باشتر وایه سه‌یریکێ ئه‌و سوریه به‌کیت، که ته‌نانه‌ت محمه‌د له‌و سوریه‌یه‌دا که تاکه سوریه به‌بێ (بسم‌الله الرحمن الرحيم) ده‌ستی پیکردوه‌و، قورئانی ئاسان، ل 187.

هۆنه‌رو مامۆستا مه‌لا ره‌ئوف سه‌لیم هه‌ویزی، که نه‌وه‌ی ئه‌مین ئاغا (ئه‌خته‌رای هۆنه‌ره‌و، په‌رتووکیکی (132) لاپه‌ره‌یی به‌هۆنراوه نووسیه سه‌باره‌ت به په‌لامارو هێرشه‌کانی میلیشیای ئیسلام بۆ سه‌ر خاکی کوردستان و، باسی چۆنیه‌تی هاتنی ئه‌و میلیشیا دێندانه‌یه‌ی ئیسلام ده‌کات. مه‌لا ره‌ئوف، له لاپه‌ره (6) ی ئه‌و پێشه‌کییه‌ی که بۆ په‌رتووکه‌کی نووسیه، ده‌لێت: (ئێتر هیوادارم که به‌م به‌ره‌مه‌م خزمه‌تیکێ بچووی میژووی کوردم کردبێ. ئه‌میش کاتی داگیرکردنیه‌تی له‌کاتی ئیسلام). لێره‌دا مه‌لا ره‌ئوف، داگیرکردنی کوردستان له‌لایه‌ن داگیرکه‌ره‌ عه‌ربه ئیسلامیه‌کان به‌ داگیرکردن ناوده‌بات، نه‌ک رزگارکردن هه‌روه‌کو نۆکه‌رو به‌کرێکیراو و ئه‌لقه له‌گوێکانی ئیسلام و عاره‌ب ناویان ناوه رزگارکردن! هه‌روه‌ها مه‌لا ره‌ئوف، له‌سه‌ر به‌رگی دواوه‌ی په‌رتووکه‌یدا ده‌نوسیت: (ئه‌م په‌رتووکه، باسیکی میژوویی گرتنی کوردستانه له‌کاتی خه‌لیفه‌ی دووه‌می ئیسلام، عومه‌ری کورێ خه‌تاب. که به‌سه‌رۆکایه‌تی خالیدی کورێ وه‌لید وه پێشاندانی ئه‌و شه‌پانه‌ی که له‌به‌ینی کورده‌کان و ئیسلامدا رویدا جا باسیکی گرنگه‌و خۆینده‌وه‌ی زۆر پێویسته بۆ زانینی رابردووی باپیرانمان له کوردستان وه‌چۆنیه‌تی ده‌ست کردنه‌وه‌یان له‌و شه‌پانه‌ی که له‌هه‌موو شارو دێیه‌کی کوردستان رویداوه) (1). باشه سوار سه‌لیم سه‌حاف، چۆن وه‌لامی ئه‌و نووسینه‌ی مه‌لا ره‌ئوف هه‌ویزی ده‌داته‌وه، کاتیک که ده‌لێت: کورد له‌هه‌موو شارو دێهاتیکی کوردستاندا کورد رووبه‌رووی میلیشیای داگیرکه‌ری ئیسلام بۆته‌وه‌و، دوا‌ی شه‌رو کوشتریکێ زۆر له‌ژێر کاریگه‌ری شمشیره‌ ژه‌نگ گرتوه‌کانی عاره‌ب و موسلمانه هۆقییه‌کان ئیسلام بووه؟

پروفیسۆر میژوونوسی کورد، دکتۆر جه‌مال نه‌به‌ز، ده‌فه‌رموویت: (میژوو ئه‌وه‌مان بۆ ده‌گیرێته‌وه که کورده‌کان له‌زۆربه‌ی راپه‌رین و شوێشه‌کانی دژ به‌ده‌سه‌لاتداریتی ده‌وله‌تی ئیسلامیدا به‌شدارییان کردوه. (جه‌مال نه‌به‌ز، حول المشکله‌ الکوردیه، ل 6). ئه‌وه‌ی دکتۆر جه‌مال نه‌به‌ز نووسیه‌ی ئه‌وه‌مان بۆ ده‌رده‌خات هه‌رکاتیک کورده به‌زۆر به‌موسلمان کراوه‌کان ده‌رفه‌تی پاشگه‌زبوونه‌وه‌یان بۆ هه‌لکه‌وتبێ، ئه‌وه بێ دوودلی شوێشیان له‌دژی ده‌سه‌لاتی ناره‌وا و دێنده‌ی ئیسلام به‌رپا‌کردوه، یان به‌شدارێ ئه‌و راپه‌رین و شوێشانه‌یان کردوه که نه‌ته‌وه‌کانی تر له‌دژی هۆقییه ئیسلامیه‌کان به‌رپا‌یانکردوه.

هه‌روه‌ها هیژاو پایه‌به‌رز، دکتۆر جه‌مال نه‌به‌ز، ده‌فه‌رموویت: (کاتیک ئیسلام له‌سالی (18/ک/639) دا گه‌یشته کوردستان، کورده‌کان ماوه‌یه‌کی دوورو درێژ دژی ئه‌م ئایینه نوێیه جه‌نگان. تا ئه‌وره‌وش گه‌له‌ک گۆرستان له‌کوردستاندا هه‌ن، که هه‌ندیکیان به‌گۆرستانی ئه‌سه‌حابه‌و هه‌ندیکێ دییان به‌هی کافران ناو ده‌برین. ئه‌و (کافران)، ئه‌و باپیرانه‌ی کوردن که له‌جه‌نگی دژ به‌ئیسلام کوژراون، یاخود ئه‌وانه‌ن که به ناموسلمانیتی شه‌هیدبوون). (جه‌مال نه‌به‌ز، کوردستان و شوێشه‌که‌ی، ل 76). لێره‌دا دووباره دکتۆر جه‌مال نه‌به‌ز، پیمان ده‌لێت که کورد به‌ره‌له‌ستی داگیرکه‌ره عاره‌به ئیسلامیه‌کانیان کردوه‌و به‌خۆشی خۆیان موسلمان نه‌بوینه، هه‌روه‌کو سوار سه‌لیمی بیئاگا بانگیشه‌ی بۆ ده‌کات. هه‌روه‌ها سوار سه‌لیم و به‌کرێکیراوه ئیسلامیه‌کانی هاوشیوه‌ی ئه‌و، ئه‌گه‌ر ئه‌و هه‌موو

گۆرستانەى عارەبە موسلمانە داگیرکەرەکان و شەهیدە کوردە بەرگریکارەکان نەبێن، دیارە حۆرى و غیلمان کوپرى کردوون!!!!

عەلى ئەحمەدى رۆشەنى، دەنوسیت: (شەرى جەلەولا، لەسالى 637ز که یەزگورد بەتەمای هاتنەوہ دوبارەى لەسەرتەختى پاشایەتى لەکاتى هەلاتن دەرچووہ "حەلوان" که شارىكى بەناوبانگى کوردستانە. بەهەوالى گەشتنى یەزگورد، سوپای ئیسلام بەرەو حەلوان کەوتەرى. لەم شەردا کورد زۆرى لیکوژرا، عارەبەکان نزیك بە سەد هەزار ئەسپیان برد که بەناوبانگ بەئەسپى مادى بوون و باى پارەیهكى زۆر بوو. (عەلى ئەحمەدى رۆشەنى، کوردستان لەئاوینەى میژوودا، ل47). لێردا بۆمان دەرەکەویت، که قسەکەى دکتۆر جەمال نەبەز راستەو کوردەکان تەنانەت بەشداری ئەو شۆرش و راپەرینانەشیان کردووه که نەتەوهکانى تر بەرپایانکردییت لەدژى داگیرکەرانى ئیسلام.

عەلى ئەحمەدى رۆشەنى، دەنوسیت: (شەرى نەهاوهند، لەسالى 642ز روویداوه. دیسان کورد رۆلىكى زۆرى بووه که یەزگورد خۆى هانای بردووه بۆ کوردەکان. فەرماندەى لەشکرى ئێران کەسىكى کورد بووه بەناوى فیرووزان. فەرماندەى سوپای عارەب ناوى نوعمان بووه که لەو شەردا ئەکوژریت و خەلیفە خۆى لەشویتى نوعمان سەرپەرشتى سوپاکە ئەگریته ئەستۆ. لەو شەردا گەلیک لەکورد لەناو خویندا تلیاونەتەوهو یەزگورد خۆى دیسان هەلات و لەکوژتايشدا کوژرا). (عەلى ئەحمەدى رۆشەنى، کوردستان لەئاوینەى میژوودا، ل47-48). لێردا نووسەر دووبارە باسى ئەوه دەکات که کوردەکان هاوکارى شۆرش و راپەرىنى فارسەکانیان کردووه لەدژى دەسەلاتى بیویژدانانەى موسلمانە عارەبەکان. رەفتار و کردەوهکانى میلیشیا عارەبە موسلمانەکان لەدژى ئەو نەتەوانەى که خاکەکانیان لەلایەن ئەوانەوه داگیرکراوه، دەیسەلمینن که هیشتا میژوو داگیرکردن و پەلامارى وا درپندانەو بیویژدانانەى بەخۆیهوه نەدیوه!

نوسیت: (لەرستیدا لە کوردستان شەرىكى ئەوتۆ لەدژى موسلمانان نەکرا، ئەو تۆزە شەرهش که کرا سەرکارو نۆکەرەکانى فارسەکان کردیان). لە لایەک سەد بەردت بە سەحاف داداوه و لەویشت تێپەراندووه، لە لایەكى ترەوهش هاتووى بەزمانى بەعسیانەو بەئەقلى عارەبىكى موسلمانى شوقىنى و مەلایەكى سەرلێشواوى (1400) سال لەمەوبەر قسە دەکەیت! دەرەق بەوهى که لەکوردستاندا شەرىكى ئەوتۆ لەدژى موسلمانان نەکراوه، فەرموو مەلا بەختیار، ئەندامى بیروى سیاسى یەکتى نیشتمانى کوردستان دەنوسیت: (هەر لەیهکەمین شەرى قادسیەى لای جەلەولاو حەلوان و خانەقینەوه، ئیدى لەوساوه شەرو پەلامار بەردەوام بووه هەتا ناوچەکانى ئێران و کوردستان دواى (سى) چوار سەدە) دەستیان بەسەرآگراوه، دواى ئەو ماوه دووردریژە پر لەروداوه خویناوییه، ئینجا کورد نەتەوهکانى تر کراونەتە موسلمان). (2). چونکە بەناپاکى گۆشکارون و هەر بەناپاکیش فرچکتان خواردووه، بۆیه هەر کەسىک یان هەر نەتەوهیهک لەپیناوەتەوهو نیشتمانهکەى خۆیدا شەرى بکات، بەنۆکەر و سەرکاری دەزانن، بەلام شەرىکردنى خۆتان لەپینا و داگیرکەر و لەبەرژەوهندى بیگانەدا که نۆکەرى و کریگرتهییه بەنیشتمانپەرەرى دەزانن!

نوسیت: (ئىسلام هات کوردى رزگارکرد لەژیر پیلایى فارسەکاندا). خۆزگە و ابوايه مەلا سەلىم سەحاف، بەلام ئىسلام هات کوردى ئەگەر لەژیر پىی فارسەکان دەریش هینابیت، ئەوه خۆى سواری سنگى کورد بوو و بوو بە مۆتەکەى شۆرش و گیانى کورد. مەلا نۆکەر، ئەوکاتە دەتوانى بلێى کوردى رزگارکرد، ئەگەر بىت و خۆى دەستى بەسەر خاکی کوردستاندا نەگرتایەو ئەو هەموو کوشت و کوشتارەى لەکورد نەکردایەو، مافى تەواوى کوردى بدایە، نەک خۆى دەست بەسەر کوردستاندا بکات و ژێردەستەى خۆى بکات و هەرچى زێرو سامان و کچ و ژنى جوانى کورد هەیه تالانیا بکات! ئىسلام جگە لەوهى هات و کوردى لەژیر دەسەلاتى فارسەکان دەرھینا و خستىیە ژێردەستى خۆى، که تەنیا جیگۆرکى بەداگیرکەرەکان کراو ئىسلام شوینى فارسى گرتەوه، بەلکو ئىسلام کوردى ئەنفال-یش کرد!

نووسیوتە: (مانەوێی کەمایەتیە ئایینیەکانی وەکو جوولەکەو نەسرانی یەزیدی و (سەیرکەن ئەو زڕ کوردە لەبری ئیزیدی نووسیویەتی یەزیدی - پێشەوا) سابیئەو هتد نیشانە ی ئەوێە کە ئیسلام بەزۆر بەسەر کەسدا نەسەپینراوە، ئەگینا ئەمانە ناویان لەکوولەکە ی تەریشدا نەدەما). هەرکەسێ تۆزیک ئاقل بیٔت، ئەوا هەرگیز پیٔت باوەر ناکات، چونکە ئەوێی ئیسلام کردوویەتی لەپیٔتاوی لەناوبردن و قەردنی ئایینەکانی تردا، هیچ ئایینیکیان نەتەوێەکی سەردەست لەدژی ئایین و نەتەوێەکانی تردا نەیانکردووە، ئەوئەندە میژووی ئیسلام پر خویناوی و درندانە یە، میژووی هیچ ئایین و ئایینزاو نەتەوێەکی تر بەقەد ئایینەکە ی ئەوان خویناوی و هۆقیبانە نەبوو و نییە! سەیرکە بزانه مەلا بەختیار، سەبارەت بەو بۆچوونە ی زڕ کوردیکی وەکو تۆ چی دەلیٔت: (لە یەکەمین ساتەکانی هیژشەکانی سوپای دەسەلاتی ئیسلامی، بۆسەر میلیتانی ناعارەب و ئایین و بیرورا جیاوازهکانی نایسلام، ئەو میلیتانه ناچاری خۆ بەدەستەوهدان کراون. (هەرەها ئایینی کریستانی وایکردووە) هەر لەوساشەووە کە ئالای بیروباوەری ئایینی لەسەر کۆشکی پاشایان و پێشەنگی سوپای ئاینەکان هەلکراوە، ریک لەوساوە ئازادی بیرو، ئازادی ویزدان، کراونەتە قوربانی دەسەلاتخوازان. ناوبەناو ئەگەر دیاردە یەک پێچەوانە ی دەسەلاتی داسەپاوی ئایینەکانیش سەریانهه لدا بی، کورتیان خایاندوو و کۆتایشیان بەکۆشت و کۆشتار هاتوو، هەر ئایین و مەزھەبیکیش، توانیٔتی بمیٔتی، بیگومان سەرنجامی بەرەنگارییەکی زۆرو قوربانیهکی بیشومار، خۆیان پاراستوو، کۆشتارو تالان و برۆ ی زەردەشتیهکان، کاکەییەکان، یەزیدیەکان، قەلغانی، سنجابی و هەموو ئەو بیروباوەرانه، بەلگە ی حاشاهەلنەگری تاوانگەلیکی قیزهونن لەمیژوودا، کە لەلایەن سوپای سەرکۆتکەری دەسەلاتەکانی ئیسلامەو، کراوئە سەریان). (3). نازانم، کام ئایین، ئایینزا یان نەتەوێە هە یەو ئیسلام دەستی پی گەیشتی و، گورزی کوشندە ی ئەوانی وئ نەکەوتی؟ یاخود کامیان لەسەر دەستی ئیسلام تووشی چەوسانەو، تالان، برین، سووکایەتی پیکردن و ئەنفال کردن نەهاتین؟

- (1). مەلا رەئوف سەلیم حەویزی، کوردستان و ئایینی ئیسلام، چاپخانە ی جامعە، بغداد 1970.
- (2). باقر یاسین، میژووی خویناوی عیراق روداوەکان - هۆکارەکان چارەسەرەکان، وەرگێرانی حەمەسەلح گەلالی، پێشەکی و پەراویژ مەلا بەختیار، چاپخانە ی دانان، چاپی یەکەم، سلیمانی 2004.
- (3). سەرچاوە ی پیشوو، ل 3.